

Výroční zpráva Lékařské komise ČHS – 2015

Obsah:

1. složení komise
2. náklady na činnost
3. kurzy, semináře, doporučení
4. publikace a přednášková činnost
5. účast na mezinárodních konferencích
6. mobilní aplikace Záchranka
7. projekt „body záchrany“
8. diplom horské medicíny
9. plány a výzvy na rok 2016

1. Složení lékařské komise ČHS

Lékařská komise pracovala ve složení: MUDr. Jana Kubalová, Martin Honzík, DiS., MUDr. Lucie Bloudková, MUDr. Ivan Rotman, MUDr. Jarka Říhová, MUDr. Igor Herrman, ing. Ladislav Sieger, nově přijat Michal Lollok (spolupráce s horskými průvodci, aktualizace webových stránek) a MUDr. Zuzana Chovanečková, která již v loňském roce spolupracovala při výuce na kurzech první pomoci pro instruktory.

2. Náklady na činnost LK ČHS v roce 2015:

Pelikánův seminář	17.236
Kongres MUDr. I. Rotman Innsbruck	9.351
CELKEM	26.587 Kč

Hlavní činností komise je zajištění výuky první pomoci se zaměřením na horskou/ outdoorovou medicínu a předávání informací laické i odborné veřejnosti. Již tradičně je pořádáno jarní a podzimní doškolení instruktorů horolezectví a dále 4 denní kurz pro nové instruktory. Všechny kurzy se konají v lokalitě Žďárské vrchy v Kraji Vysočina.

3. Kurzy a semináře, které organizovala LK:

Doškolení - první pomoc a záchrana pro instruktory ČHS 17. - 19. 4. 2015 - Vysočina

Doškolení - první pomoc a záchrana pro instruktory ČHS 17. - 19. 4. 2015 - Vysočina

Kurz první pomoci pro nové instruktory ČHS 28. - 31. 5. 2015 - Vysočina

Pelikánův seminář

Nedílnou součástí činnosti LK je uspořádání tradičního Pelikánova semináře s problematikou horské medicíny. Na semináři jsou prezentována poslední doporučení, kazuistiky i statistiky úrazovosti v ČR

a Evropě. V posledních několika letech je seminář pořádán ve spolupráci s LK Jamesu ze Slovenské republiky, kdy dochází ke střídání pořádání konference v ČR a na Slovensku. Letos se 26. Pelikánův seminář „Aktuální problémy horské medicíny“ konal o víkendu 24. - 25. 10.2015 v nádherném prostředí Vysokých Tater v Tatranské Lomnici v hotelu Morava. Program byl rozložen do dvou dnů, v sobotu navíc s praktickými ukázkami zásahových prostředků Horské služby Vysoké Tatry. Semináře se letos účastnili přednášející z České republiky, Slovenska a Polska. O slavnostní úvod se postaral plk. ing. Josef Janiga, velitel Horské služby a vícestarosta města Vysoké Tatry. Podrobná zpráva ze semináře a přednášky jsou dostupné na:

<http://www.horosvaz.cz/metodika-medicina/pelikanuv-seminar/pelikanuv-seminar-2015/>

<http://www.horska-medicina.cz/pelikanuv-seminar-aktualni-problemy-horske-mediciny-24-25-10-2015-tatranska-lomnica/>

<http://www.tulenipasy.cz/skialpinismus/23386-26-pelikanuv-seminar-horske-mediciny-plny-snehu-a-nizkych-teplot/>

<http://www.rotman.cz/26-Pelikanuv-seminar-2015-Aktualni-problemy-horske-mediciny.pdf>,

<http://www.rotman.cz/26-Pelikanuv-seminar-2015-Aktualni-problemy-horske-mediciny.zip>

Doporučení LK

Znalosti, dovednosti a rozšiřování povědomí o bezpečném chování na horách mezi lezeckou i turistickou veřejností je prováděno také pomocí šíření dostupné literatury a doporučení mezinárodních organizací. Členové LK překládají stávající doporučení Lékařské komise UIAA nebo ICAR. Nově jsou přeloženy následující doporučení. Překlady jsou pod českou vlajkou dostupná na:

http://www.theuiaa.org/medical_advice.html

- Nutrition (výživa)
- Water Disinfection (dezinfekce vody)
- Check organization (organizace akce)
- Expedition doctor contract (expediční lékař)

4. Publikace a přednášková činnost členů LK

Přednášková i publikační činnost členů LK byla i v roce 2015 bohatá.

- Sieger, L. Podchlazení v podzemí - Hiblerův zábal - kazuistika. In Výzkum v podzemí 2015; Ed.; Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta: Praha, 2015.
- 2. Roubík, K.; Sieger, L.; Sýkora, K. Work of breathing into snow in the presence versus absence of an artificial air pocket affects hypoxia and hypercapnia of a victim covered with avalanche snow: a randomized double blind crossover study. [Online] 2015. <http://www.plosone.org/>
- 12. - 15. 3. 2015 – prezentace pro Univerzitu Hradec Králové, chata Výrovka kurz přežití, pohyb v horách, Sieger
- 25. 8. 2015 Talnet Praha (talentovaná mládež) Radnice u Rokycan, přednáška přežití.
- <http://www.talnet.cz/aktuality/-/blogs/t-expedice-radnice-2015-byla-uspesne-zakoncena;jsessionid=BA056176EE14F067DCE9EE26853C9D96>, Sieger
- muzeum Chrudim, soustředění národního kola přírodovědné olympiády, přednáška Pohyb v přírodě, 5. 6. 2014, Sieger
- 10. 6. 2015 Milovy, kurz horských vůdců, přežití v přírodě, Sieger
- 9. 7. 2015 Nové Hradky, univerzita České Budějovice, Mezinárodní letní škola, přednáška Antarktida a pobyt v zimních podmínkách, Sieger
- 12.- 13. 9. 2015 FBMI-CVUT, Orlické Hory, chata Bumbálka, přednáška Přežití, pohyb na horách, Sieger
- 11. 2015 Praha, festival cestování a aktivit v přírodě Obzory, přednáška Přežití v přírodě.
- <http://www.pohora.cz/obzory/outdoorove-know-how/>, Sieger
- 12. 2015 PŘF UK v Praze, přednáška Člověk a zima v rámci kurzu zimní ekologie 2015/16, Sieger
- 21. 11. 2015 Nemoci z výšky, postgraduální vzdělávání lékařů v oboru sportovní lékařství, Kubalová
- 28. 1. 2016 – Colour of Sepsis, Ostrava – akcidentální hypotermie – up to date 2015, Kubalová
- 24. – 25. listopadu 2015 – Medicína katastrof – zkušenosti, příprava, praxe, Hradec Králové, Lavinové nehody, Martin Honzík, DiS, ZZS KHK, přednášky v pdf na <http://www.zsa.cz/akce27.htm>
- Květen 2015, Helicopter show – Lavinová nehoda, Honzík
- a mnohá další...

5. Účast na konferencích a seminářích s odbornou tematikou:

Podzimní konference ICAR, Killarney, Irsko – Kubalová, Honzík, cesta nebyla hrazena z prostředků ČHS, činnost v komisích Medical Commission, Air Rescue Commission, říjen 2015

I. Rotman – 24. Mezinárodní kongres lékařů horských záchranných služeb, Innsbruck, listopad 2015

6. Mobilní aplikace „Záchranka“

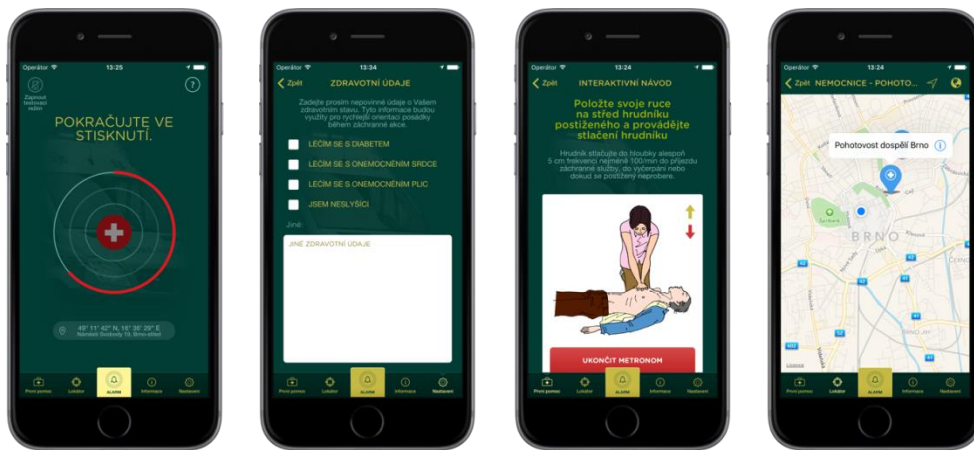
Nová mobilní aplikace bude pro veřejnost spuštěna v březnu tohoto roku. V život ohrožující situaci stačí přidržit nouzové tlačítko na displeji „chytrého“ mobilního telefonu. Tímto jednoduchým pohybem se spustí vytáčení linky 155 a zároveň se z mobilního telefonu odešle zpráva, která obsahuje informace o přesné aktuální poloze či doplňující informace týkající se zdravotního stavu postiženého.

Informace o poloze události je jedním z nejdůležitějších údajů, který volající předává na linku 155. Stanovení přesné polohy je dnes vysoce závislé na schopnosti pacienta, ale i operátora. Hlavní předností nové mobilní aplikace „Záchranka“ je využití lokalizačních funkcí chytrých mobilních telefonů za účelem předání přesného místa události. Volající je stisknutím jediného tlačítka přepojen na záchrannou službu standardní cestou vytočením linky 155. Nouzová zpráva, obsahující přesnou polohu pacienta, je pak formou datového spojení či jednoduše pomocí SMS odeslána přímo do

informačního systému krajské záchranné služby. Během prvních několika vteřin tísňového hovoru tak operátor vidí přesnou polohu pacienta na svém monitoru. Záchranářům pozemní i letecké záchranné služby aplikace velmi usnadní často zdoluhavé hledání přesného místa zásahu, ať už se jedná o dopravní nehodu či pád cyklisty v lese.

Ne všechny případy vyžadují volání záchranné služby, proto v aplikaci uživatel nalezne také seznam nejbližších pohotovostí, lékáren či automatizovaných externích defibrilátorů. Součástí je i podrobný návod pro poskytnutí první pomoci.

Důležitým parametrem celého projektu je především fakt, že aplikace byla vyvíjena s cílem celorepublikové působnosti. Volání i odeslání nouzové polohové zprávy je proto vždy směřováno na zdravotnickou záchrannou službu příslušného kraje. Uživatelé tak budou pomocí aplikace "Záchranka" schopni kontaktovat zdravotnickou záchrannou službu kdekoli na území České republiky. Projekt byl realizován za podpory Jihomoravského Kraje, ale i soukromých dárců, České pojišťovny a Alfa-Helicopter, spol. s.r.o. Aplikace bude ke stažení zdarma (iOS, Android). V současné době je k aplikaci připojeno již 12 ZZS z celkového počtu 14.

7. Projekt bodů záchrany:

Před několika lety byl na CVK otevřen námět na vybudování lokální sítě bodů, které usnadní lokalizaci v případech, kdy dojde ke zranění či nouzi člověka. Projekt však nikdy nebyl realizován ani dokončen. Chtěli bychom tento projekt znovu otevřít i přes dostupnou novinku mobilní aplikace Záchranka. Důvodů je několik: ne vždy má každý dostupný smartphone, ne vždy je dostupný signál vlastního operátora a důvodem je i možnost vybití telefonu. Kombinace mobilní aplikace a bodů záchrany nám tak přijde logická. Co se však změnilo od původního záměru, že jsme se rozhodli projekt znovu oprášit? Na podzim loňského roku došlo k iniciativě generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru na zřízení, rozmístování a evidenci bodů záchrany na území ČR. Výhodou centrálního projektu je nejen jednotná vizuální podoba, ale hlavně podmínka, že body záchrany jsou součástí operační dokumentace integrovaného záchranného systému. Tzn., že body záchrany jsou po zapnutí příslušné vrstvy v mapě viditelné pro všechna operační střediska složek IZS (ZZS, HZS, PČR). Tyto body je tedy možné využít nejen pro záchranu zdraví a života, ale i majetku nebo třeba životního prostředí. Bod záchrany je tabulka, která uvádí informace o přesné lokalitě pomocí souřadnicového navigačního systému a kontakty na základní složky IZS. Cílem rozmístění bodů záchrany není duplicita stávajících turistických a jiných značení v přírodě. V případě zájmu určité lokality (vlastníka lesů, NP, ale třeba i

ve spolupráci s CVK atd.) je třeba vstoupit do jednání s MV – generálním ředitelstvím HZS, který stanoví konkrétní postup. Prostředníkem může být právě i ČHS. CVK může mít nezastupitelnou úlohu při vytipování míst pro umístění tabulek.

obr.: vzor tabulky bodu záchrany.

V současné době existuje několik lokalit, kde podobné tabulky již existují (např. Krkonošský národní park, Ždánický les, připravuje se NP Podyjí). Stávající, zavedené lokality budou postupně zařazovány do systému.

Oba projekty mají za cíl usnadnění lokalizace v případě potřeby. Nelze se bezpodmínečně spoléhat na místní znalost operátorů tísňových linek ani znalost občanů v tísni. Často se jedná o turisty nebo návštěvníky bez místních znalostí.

8. Diplom horské medicíny

ČHS a SHM je partnerem Kurzu horské medicíny. Cílem kurzu je výcvik potřebný pro zdravotnický/lékařský doprovod horských expedic, treků či jiných outdoorových aktivit. Jeho absolventi by měli být schopni zajistit profesionální zdravotní péči jakémukoliv pacientovi v horském prostředí a dále by měli umět poskytnout základní výcvik v horské záchranně pro laické a amatérské záchranáře. Kurz je mezinárodně uznaný Diploma in Mountain Medicine. Více na www.kurzhorskemediciny.cz

9. Plán a výzvy v roce 2016:

- aktualizace webových stránek a doporučení LK
- navázání větší spolupráce s horskými průvodci v oblasti vzdělávání a garance výuky
- vypsát minim. 1 x kurz první pomoci pro veřejnost
- seriál o horské medicíně do časopisu Svět outdooru na zajímavá témata z horské medicíny formou rozhovoru s odborníkem - první díl již zpracován
- doporučení pro výživu a úbytek svalové hmoty
- překlady stávajících doporučení MedCom UIAA
- Avalanche victim resuscitation checklist aktualizace dle doporučení ICAR 2015
- projekt bodů záchrany pro skalní oblasti

Zapsala: Jana Kubalová, 15. 2. 2016 Brno